

Handreiking net zero-transitie voor schadeverzekeraars

In deze handreiking geeft het Verbond van Verzekeraars handvatten voor het opstellen van een concrete net zero-strategie voor schadeverzekeringen. Het is aan iedere verzekeraar zelf om te bepalen hoe deze handreiking en de hierin geboden handvatten al dan niet te gebruiken.

Maart 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord.....	3
Inleiding	4
Hoe kun je als verzekeraar je transitieplan naar 2050 bepalen?.....	6
Stap 1 Nulmeting en materialiteit	7
Stap 2 Doelen en strategie bepalen.....	11
Stap 3 Actieplan en uitvoering.....	14
Stap 4 Meten en rapporteren	14
Bijlage Rapportage beginselen GHG-protocol en aanvullende PCAF rapportage vereisten	18
Bronnenlijst	19
Vraag en antwoord	20

Voorwoord

Het Parijsakkoord, wet- en regelgeving, nieuwe vereisten voor rapportages, klimaatprotesten etc. Ze hebben één ding gemeen: klimaatverandering zo snel mogelijk stoppen zodat ook de volgende generaties een leefbare toekomst hebben. Dat vraagt om het beperken van de opwarming van de aarde door onder andere de emissie van broeikasgassen te reduceren. Maar wat is de rol van de verzekeringsbranche bij deze transitie? En hoe doe je dat als verzekeraar? Hoe neem je je klanten mee in de net zero-transitie en houd je tegelijkertijd de verzekeraarbaarheid op peil?

In 2050 wil de Europese Unie klimaatneutraal zijn. Dat betekent dat er dan netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten. Als verzekeringsbranche willen wij hier invulling aan geven. Dat willen we doen door o.a. onze verzekeringsportefeuilles uiterlijk in 2050 emissieneutraal te hebben gemaakt. Verzekeraars worstelen echter met de vraag: hoe?

In deze handreiking geeft het Verbond van Verzekeraars handvatten voor het opstellen van een concrete net zero-strategie voor schadeverzekeringen. Het is aan iedere verzekeraar zelf deze al dan niet te gebruiken. Allereerst wordt in deze handreiking ingegaan op de rol van de verzekeringsbranche bij de transitie. Vervolgens wordt beschreven hoe verzekeraars zelf concrete stappen kunnen zetten in hun net zero- transitie.

De handreiking gaat uit van de nu bekende en meest voorkomende datakwaliteit en -beschikbaarheid, databases en andere informatiebronnen. De aanbevelingen zijn hier ook op gebaseerd. In de loop van de tijd nemen de datakwaliteit en -beschikbaarheid en ook de databases en andere informatiebronnen toe en worden misschien andere aanbevelingen logischer of beter. Deze handreiking is dan ook een levend document waarop te zijner tijd aanpassingen worden gedaan. Dit document gaat niet over het beleggingsbeleid van verzekeraars.

Inleiding

Verzekeraars willen deels vanuit hun intrinsieke motivatie, en vanuit de maatschappelijke rol die zij hebben, invulling geven aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. De maatschappij verwacht ook van de financiële sector dat ze verantwoordelijkheid neemt om de wereld beter achter te laten en klanten te ondersteunen in hun veranderende risico's en wensen rondom hun overgang naar fossielvrij. Ook wet- en regelgeving zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) vraagt van verzekeraars dat ze rapporteren over de manier waarop zij omgaan met duurzaamheid in hun eigen organisatie en in hun waardeketen, inclusief transitieplannen om hun uitstoot terug te brengen.

Daadwerkelijke CO₂e¹-reductie kan alleen als alle partijen (bedrijfsleven, overheid, consumenten etc.) hiertoe concrete acties ondernemen. Verzekeraars kunnen hun klanten en ketenpartners hierbij helpen. Op welke gebieden kunnen verzekeraars actie ondernemen om de CO₂e-reductie in hun schadeverzekeringsportefeuilles te stimuleren?

[De Net-Zero Insurance Alliance \(NZIA\)](#), een alliantie van de Verenigde Naties en verzekeraars wereldwijd (waaronder ook een aantal in Nederland actieve verzekeraars), die zich hebben gecommitteerd aan een netto nul-verzekeringsportefeuille in 2050 in lijn met maximaal 1,5 graad opwarming in 2100, geeft een aantal mogelijkheden wat verzekeringsbedrijven kunnen doen om de CO₂e-emissies te reduceren. In hun [whitepaper](#) spreken ze over reducerende, neutraliserende en compenserende maatregelen. Wat daar onder wordt verstaan, lichten we hieronder toe.

Reductie: Maatregelen die bedrijven nemen om bronnen van broeikasgasemissies binnen hun waardeketen te voorkomen, te verminderen of te elimineren.

- Naarmate nieuwe bedrijfsmodellen worden gecreëerd om koolstofvrije goederen en diensten te leveren, ontstaan er nieuwe risico's, die verzekeraars moeten begrijpen, data voor moeten ontwikkelen en beprijzen om ze te kunnen verzekeren.
- Samenwerken met klanten en overheden om systeemrisico's en het gebrek aan passende wet- of regelgeving aan te pakken om nieuwe koolstofvrije activiteiten aan te moedigen.
- Ondersteunen van een verantwoorde overgang, weg van broeikasgasintensieve activiteiten, door de ontwikkeling van verzekeringsproducten ter ondersteuning van een rechtvaardige transitie.
- Ontwikkelen van de rol die verzekeraars kunnen spelen in de volledige levenscyclusaspecten van koolstof in alle sectoren. Bijvoorbeeld door het vereisen van koolstofarme vervangingen voor beschadigde goederen.

¹ Kooldioxide-equivalent of CO₂-equivalent, afgekort als CO₂-eq of CO₂e, is een metrische maat die wordt gebruikt om de emissies van verschillende broeikasgassen te vergelijken op basis van hun aardopwarmingsvermogen, door hoeveelheden andere gassen om te rekenen naar de equivalente hoeveelheid koolstofdioxide met dezelfde opwarming van de aarde.

Neutralisatie: Maatregelen die bedrijven nemen om CO₂ uit de atmosfeer te verwijderen om de impact van een bron van broeikasgasemissies, binnen de waardeketen van het bedrijf, die onverminderd blijft, te compenseren.

- Ontwikkelen van inzicht in deze negatieve emissietechnologieën en hun risico's om ze te kunnen verzekeren.
- Samenwerken met overheden en klanten om specifieke risico's met betrekking tot transport en opslag van CO₂ aan te pakken, in het bijzonder de risico's met betrekking tot opslaglekken.
- Voor op de natuur gebaseerde neutralisatiebenaderingen verzekeringsoplossingen overwegen om bestaande koolstofputten te beschermen, volgens benaderingen zoals het verminderen van emissies door ontbossing en bosdegradatie (REDD +), verbeterde koolstofvastlegging in landbouwgronden en verbeterde bio-sequestratietechnieken.

Compensatie: Maatregelen die bedrijven nemen om bronnen van broeikasgasemissies buiten hun waardeketen te voorkomen, te verminderen of te elimineren. Ondersteuning van de opschaling van vrijwillige koolstofmarkten en ervoor zorgen dat deze worden geschraagd door activa of projecten die CO₂ effectief vermijden.

- Er is een sterk verband tussen compensatie en de risico's die hieraan ten grondslag liggen. Verzekeren kan een van de beste manieren zijn om deze compensatierisico's te helpen beheren, bijvoorbeeld door te zorgen voor efficiënte CO₂ markten en een effectieve CO₂ prijs.

Het is aan verzekeraars om in te spelen op de risico's en behoeften van hun klanten naarmate de maatschappij overstapt naar een net zero-maatschappij. Deze risico's en behoeften (gaan) veranderen en het is aan verzekeraars om passende producten en diensten te ontwikkelen. Ook is het mogelijk om klanten te helpen in hun net zero-transitie door ze te voorzien van informatie en ondersteunende middelen om de transitie in te zetten.

Hoe kun je als verzekeraar je transitieplan naar 2050 bepalen?

Een emissieneutrale² verzekeringsportefeuille in 2050 is niet zomaar bereikt. Om dit te bereiken moet de verzekeraar een transitieplan richting 2050 bepalen.

Hieronder worden mogelijke stappen van het transitieplan van een verzekeraar beschreven. Veel van de informatie hebben we ontleend aan het Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) die de [PCAF standard part c- insurance associated emissions](#), heeft gepubliceerd. Hierin staan meetmethodieken en publicatie-eisen voor verzekeringsgerelateerde emissies. Ook hebben we gebruik gemaakt van het [Target Setting Protocol](#) (TSP, ook bekend als Target Setting Guidance (TSG)) van de NZIA, waarin handvatten worden gegeven voor het zetten van tussentijdse doelstellingen. Per onderdeel hebben we aangegeven waar we de informatie vandaan hebben gehaald. Het is belangrijk op te merken dat er meer bronnen op de markt zijn of komen, die mogelijk nu of in de toekomst kunnen worden gebruikt om informatie uit te halen. Het gebruik van de PCAF standard en de TSG zien wij op dit moment als een good practice.

Als verzekeraar, die een transitie naar een emissie neutrale verzekeringsportefeuille wil inzetten, is het handig om de volgende stappen te nemen:

1. Nulmeting basisjaar

Het begint met het meten waar je nu staat. Je moet het basisjaar bepalen en een nulmeting doen.

2. Doeljaar en doelstellingen

Als tweede ga je je eerste doeljaar bepalen. En je bepaalt je doelen die je in dat jaar wil bereiken. Deze tussentijdse doelstellingen laat je aan de buitenwereld weten door ze te publiceren.

3. Actieplan

Vervolgens stel je een gedetailleerd actieplan op om in de periode tot en met je doeljaar jouw doelstellingen te bereiken. Welke aanpassingen in je portefeuille, acceptatierichtlijnen, engagement met je klanten en producten en diensten zijn wanneer nodig om je doelen te halen?

4. Rapporteren

Ten slotte rapporteer je jaarlijks over de voortgang. Hoeveel progressie heeft je bedrijf gemaakt t.o.v. het basisjaar? En is de realisatie van de gekozen doelstelling nog steeds haalbaar?

² Emissieneutraal (Net Zero) staat niet gelijk aan emissievrij (Zero). De uitstoot in een emissie neutrale verzekeringsportefeuille is niet per definitie 0: een klein deel van de overblijvende uitstoot mag gecompenseerd worden.

Stap 1 | Nulmeting en materialiteit

Voor dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de informatie in de PCAF-standard part c en de TSG. Beide hebben momenteel als scope de zakelijke verzekeringsportefeuille (exclusief Construction Allrisk), Non-Profit en de particuliere verkeersportefeuille.

Het is van belang om eerst je huidige situatie in kaart te brengen. Wat zijn je huidige materiële verzekeringsgerelateerde emissies?

Begin met te bepalen welk deel van je portefeuille dat binnen de scope van de PCAF-standard valt, materieel is en dus een belangrijke bijdrage levert in de nationale uitstoot. Deze keuze kan mede ingegeven worden door de beschikbaarheid van data.

Kies vervolgens een basisjaar waarover je je eerste meting gaat doen. Als basisjaar kan je bijvoorbeeld 2019 of 2022 e.v. kiezen. De covidjaren zijn minder geschikt omdat deze qua uitstootcijfers niet representatief zijn.

Datakwaliteit score

Conform de PCAF-standard kunnen er verschillende formules worden gebruikt om je verzekeringsgerelateerde emissies te berekenen. Afhankelijk van de beschikbaarheid en de kwaliteit van je data kan je een keuze maken voor een bepaalde formule.

Zo kan je voor het berekenen van de uitstoot van zakelijke klanten bijvoorbeeld kiezen voor een *gemiddelde uitstoot* per sector waarin je zakelijke klant activiteiten heeft (laag niveau) of de *exacte uitstoot* van de zakelijke klant (hoog niveau).

Alle te kiezen factoren zijn te vinden in de PCAF- standard in de hoofdstukken 5.2. en 5.3. In het onderstaande gaan we verder in op de – gezien de huidige, in Nederland beschikbare, data – meest voor de hand liggende formules.

Het is van belang dat je duidelijk aangeeft welke formule je gekozen hebt en dat je streeft naar een steeds hoger granulariteitsniveau.

Scope 1, 2 en 3

De uitstoot van je klanten is te categoriseren in [3 scopes](#):

- Scope 1 bestaat uit de directe - eigen - uitstoot van je klant (bijvoorbeeld de uitstoot die gepaard gaat met de uitoefening van het bedrijf).
- Scope 2 bestaat uit de indirecte uitstoot uit ingekochte energie door je klant (bijvoorbeeld voor verwarming en verlichting van het pand van je klant).
- Scope 3 bestaat uit de indirecte emissies zoals die van het woon-werkverkeer of het wagenpark van je klant maar ook de uitstoot die verder in zijn waardeketen plaatsvindt bij zijn leveranciers en zijn klanten.

De scope 1 en 2 uitstoot van een bedrijf is over het algemeen veel lager dan de scope 3 uitstoot van een bedrijf. De PCAF-standard raadt aan om minimaal de scope 1 en 2 uitstoot van je klant mee te nemen. Scope 3 is optioneel als je voldoende en betrouwbare data beschikbaar hebt. Door alle drie de scopes mee te nemen kan je meer impact maken, maar nadeel is dat er nog weinig volledige en betrouwbare data m.b.t. scope 3 uitstoot van klanten beschikbaar is en dat er een kans op dubbeltelling ontstaat. De scope 3 uitstoot van je klant is immers vaak de scope 1 en/of scope 2 van een bedrijf in de waardeketen van je klant en beide bedrijven kunnen klant bij jou zijn. Welke keuze je ook maakt, geef in ieder geval duidelijk aan welke scopes je hebt gebruikt voor je berekeningen.

In de Europese normen voor duurzame verslaggeving moeten bedrijven tussen 2024 en 2026 (afhankelijk van hun omvang) over alle drie de scopes duurzaamheidsverslaggeving opnemen in hun jaarverslag. Waar die niet beschikbaar is, moeten zij deze schatten. In de loop van de tijd zal hier dus steeds meer informatie over beschikbaar komen.

Uitstoot van je klanten achterhalen

Het mooiste is natuurlijk als je de exacte uitstoot van je klanten weet.

Over het algemeen weten verzekeraars echter niet wat de uitstoot van hun klanten is. Dit is niet iets wat verzekeraars normaliter opvragen bij klanten. En klanten, zeker de kleinere zakelijke en de particuliere klanten, weten dit zelf ook niet³.

Dat mag echter geen belemmering zijn. Op dit moment kan je namelijk al gebruik maken van databases, die al dan niet tegen betaling, informatie leveren over gemiddelde uitstoot. Een handige database is de PCAF-database for insured emissions, maar ook in bij het CBS en RDW zijn gemiddelde uitstootgegevens te vinden.

³ In de komende tijd zullen er meer verplichtingen gaan ontstaan voor bedrijven om hun uitstoot in kaart te brengen. Er worden op dit moment ook al aanzetten gedaan om in de toekomst een gezamenlijke uitvraag vanuit financiële dienstverleners richting hun klanten te doen om hun uitstoot op te vragen. Hiermee leer je de uitstoot van je klanten in de toekomst steeds exacter kennen.

Uitstoot van je klanten benaderen

Meestal weet je de exacte uitstoot van je klant dus niet en zul je deze dus moeten benaderen. Dit kan via de volgende stappen:

- Zakelijke portefeuille: download de (betaalde) PCAF-database en koppel deze aan je bestand met zakelijke klanten inclusief SBI codes, die je hebt omgezet naar NACE codes. Bepaal zo per klant op basis van de NACE-code uitstootfactor. Je weet dan van iedere zakelijke klant de gemiddelde uitstoot in ton CO₂e per 1 miljoen omzet onderverdeeld in scope 1,2 en eventueel 3. Je kunt als alternatief ook kiezen [voor openbaar beschikbare informatie van het CBS](#).

Particuliere portefeuille: Voer je particuliere verkeersklanten op kenteken in het RDW-register of de PCAF-database. Je weet dan van iedere particuliere verkeersklant de gemiddelde uitstoot op merk/model per gereden kilometer. Deze vermenigvuldig je met het totaal aantal door de klant in het jaar gereden kilometers. Als je het exacte aantal door de klant gereden kilometers niet weet, kan je hier bijvoorbeeld kiezen voor kilometrage (mits de premie (mede) wordt gebaseerd op opgegeven kilometrage) of gemiddeld aantal per jaar gereden kilometers in Nederland. Je weet dan van iedere particuliere verkeersklant de uitstoot per jaar.

Voor alle keuzes die je maakt geldt: geef duidelijk aan welke keuze je hebt gemaakt.

Uitstoot van je klanten attribueren

Wanneer je de uitstoot van je klanten in beeld hebt, is de volgende stap om een deel van deze uitstoot te attribueren (= toe te rekenen) aan jou als verzekeraar. Immers, door je klanten te verzekeren, maak je de uitstoot van die klanten mogelijk, maar niet álle uitstoot van je klanten wordt aan jou toegerekend.

De PCAF-standaard noemt een aantal mogelijke attributiefactoren waarvan de volgende het meest logisch zijn op basis van de in Nederland beschikbare data:

- Attributiefactor voor de zakelijke portefeuille: **premie/omzet**.
- Attributiefactor voor de particuliere verkeersportefeuille: **premie/totale kosten van eigenaarschap**. Dit kan zijn:
 1. de totaalpremie van je particuliere verkeersportefeuille/de totale kosten van eigenaarschap van de vervoermiddelen in je particuliere verkeersportefeuille (= individuele attributiefactor) *of*
 2. de totale premie in de verzekeringsindustrie van particuliere verkeersportefeuilles/totale kosten van het eigenaarschap van alle verzekerde vervoermiddelen (industrie distributiefactor). PCAF publiceert 5-jaarlijks deze industrie attributiefactor⁴

⁴ Voor Nederland is dit moment 5,12%, wereldwijd 6,99%. PCAF raadt aan om de wereldwijde industrie attributiefactor te gebruiken om de onderlinge vergelijkbaarheid tussen verzekeraars te vergroten.

Verzekeringgerelateerde emissies berekenen

Om vervolgens je verzekeringgerelateerde emissies te berekenen vermenigvuldig je de uitstootfactor (zakelijke klanten)/uitstoot per jaar (particuliere verkeersklanten) met de attributiefactor.

Indien je niet de omzet van al je zakelijke klanten weet, dan kan je de gemiddelde uitstoot per 1 miljoen euro omzet (= uitstootfactor uit PCAF database) door 1 miljoen delen en vermenigvuldigen met de premie van de klant.

Ten slotte tel je de zo gevonden verzekeringgerelateerde uitstoot van alle klanten bij elkaar op, bijvoorbeeld ingedeeld in zakelijk en particulier verkeer. Dit is dan het totaal aan verzekeringgerelateerde uitstoot in (het materiële deel) van je verzekeringsportefeuille voor het basisjaar.

Zorg voor controleerbaarheid van genomen stappen

Het is belangrijk dat je bijhoudt welke formules je hebt gekozen om te komen tot je verzekeringgerelateerde uitstoot. Ook is het belangrijk om bij te houden of en zo ja, welke aannames je hebt moeten doen in je portefeuille.

Maak daarbij ook een hercalculatiebeleid⁵: een beleidsstuk waarin je aangeeft bij welke (mate van) wijziging in de beschikbaarheid of kwaliteit van data of wijziging m.b.t. aannames je je nulmeting aanpast en hoe je dat doet.

Volgens de Guidance van het GHG- Protocol dient een hercalculatie van je nulmeting in ieder geval plaats te vinden in geval van:

- fusies, overnames, outsourcing, insourcing;
- wijzigingen in berekeningsmethodes, verbeteringen in datakwaliteit of vaststelling van materiële fouten in data;
- wijzigingen in categorieën of activiteiten m.b.t. de scope 3 inventarisatie.

⁵ Op internet zijn legio voorbeelden te vinden van door organisaties gepubliceerd hercalculatiebeleid.

Stap 2 | Doelen en strategie bepalen

Voor dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de informatie die is opgenomen in de TSG. Deze heeft momenteel in navolging van de PCAF- standard als scope de zakelijke verzekeringsportefeuille exclusief CAR (Construction Allrisk), non-profit en de particuliere verkeersportefeuille.

Het einddoel is een emissieneutrale verzekeringsportefeuille in 2050 conform de Europese Klimaatwet, of eerder, bijvoorbeeld conform de eigen transitieplannen van de verzekeraar. Maar om daar te komen, is het noodzakelijk om tussentijdse doelen te stellen. Dat kan bijvoorbeeld eens per vijf jaar, te beginnen met tussentijdse doelstellingen voor het jaar 2030.

Het is mogelijk om verschillende tussentijdse doelen te stellen. De TSG, die hiervoor gebruikt kan worden, kent hiervoor de volgende categorieën, namelijk:

- Emissiereductiedoelstelling dus het verminderen van de verzekeringsgerelateerde broeikasgasemissies in je verzekeringsportefeuille.
- Engageren met klanten om hun acties om netto-nul te bereiken, te faciliteren en te stimuleren.
- Het ontwikkelen en aanbieden van verzekeringsoplossingen die bijdragen aan de netto-nul transitie van klanten.

Je kan in één, twee of drie categorieën tussentijdse doelen stellen. Het is uiteraard het meest impactvol om in alle drie de categorieën doelen te stellen. Deze doelen kan je stellen over de hele portefeuille in scope, maar je kan er ook voor kiezen om ze te stellen voor een deel van de portefeuille, op voorwaarde dat je duidelijk aangeeft voor welk deel van de portefeuille de tussentijdse doelstelling geldt.

Emissiereductie doelstelling

Je kan kiezen voor een relatieve of absolute emissiereductiedoelstelling. Een relatieve of *intensity based* doelstelling laat een ambitie zien om de verzekeringsgerelateerde uitstoot in je portefeuille, ongeacht groei of krimp van de portefeuille, met een bepaald percentage te reduceren. Een absolute emissiereductiedoelstelling houdt ook rekening met veranderingen in de omvang van je portefeuille. De TSG beveelt aan om een absolute emissiereductie te stellen omdat dit de echte impact in de reële economie beter weergeeft.

Bij het bepalen van je emissiereductiedoelstelling is het handig om te kijken naar de verwachte transitiepaden van de verschillende sectoren in Nederland. Uiteraard weten we deze nog niet, maar er zijn wel verscheidene bronnen die hier iets over zeggen, bijvoorbeeld de **klimaatplannen van de Nederlandse overheid**. Je kunt deze verwachtingen matchen met de samenstelling van je portefeuille. Zo krijg je een indicatie van de verwachte uitstootvermindering van de klanten in je portefeuille in 2030 als gevolg van de klimaatplannen en andere initiatieven op het gebied van sectortransities naar netto nul.

Bovenop deze externe uitstootvermindering heb je zelf invloed op de samenstelling van je portefeuille. Door bijvoorbeeld meer klanten met een lage uitstoot of met snelle transitiepaden of weinig kilometers te accepteren/te continueren. En/of minder klanten met hoge uitstoot of langzame transitiepaden of veel kilometers te accepteren/continueren. Hierdoor kan je de samenstelling van je verzekeringsportefeuille beïnvloeden qua verzekerde uitstoot.

Dit alles tezamen helpt je om vast te stellen welk percentage reductie van je verzekeringsgerelateerde uitstoot voor jouw portefeuille haalbaar is. In geval van een relatieve emissiereductie doelstelling hoef je daarbij geen rekening te houden met groei (of krimp) van je portefeuille en in het geval van een absolute emissiereductie doelstelling wel.

Je kan er voor kiezen om een aparte overkoepelende doelstelling voor de zakelijke en een aparte overkoepelende doelstelling voor de particuliere verkeersportefeuille te stellen. Je kan er ook voor kiezen om aparte doelstellingen per (sector) deel van je portefeuille te stellen.

In alle gevallen is het belangrijk dat je doelstelling in lijn is met het einddoel van emissieneutrale verzekeringsportefeuille in 2050. Je kunt gebruik maken van verschillende partijen om je te helpen dit vast te stellen. Als je een overkoepelende doelstelling stelt, dan geeft de TSG een tabel⁵ om je minimaal absolute reductiedoelstelling te berekenen

Kies je voor een doelstelling per (sector)deel van je portefeuille, dan kan je gebruik maken van bijvoorbeeld SBTi⁶ om na te rekenen of je doelstellingen voldoen.

Engagement doelstelling

Het is belangrijk om te engageren met zakelijke klanten om hun acties om netto-nul te bereiken, te faciliteren en te stimuleren. Dit draagt immers bij tot het verminderen van de uitstoot van je klanten en daarmee de verzekeringsgerelateerde uitstoot in je verzekeringsportefeuille.

De TSG geeft twee opties voor engagementdoelstellingen:

1. Portefeuille overkoepelende aanpak: wat inhoudt dat je je inzet om het aantal klanten binnen de portefeuille dat een transitieplan heeft gemaakt te verhogen (resultaatverplichting).
2. Gefocuste engagement aanpak: wat inhoudt dat je bepaalde (groepen van) zakelijke klanten gaat stimuleren om transitieplannen en/of decarbonisatie strategieën te maken en bepaalde (groepen van) particuliere verkeersklanten ondersteunt bij hun inspanningen om hun individuele vervoersgerelateerde broeikasgasemissies te verlagen, in de periode 2023 – 2030 (inspanningsverplichting).

In beide gevallen betekent dit dat je een engagementdoelstelling stelt in de vorm van een totaal van het aantal klanten, die a. een transitieplan hebben gemaakt in de periode van startdatum tot en met het doeljaar of b. je hebt ondersteund bij hun inspanningen. In duurzaam beleggen is veel ervaring opgedaan met engagement. Het loont om intern na te gaan op welke wijze de interne beleggingsafdeling of de externe vermogensbeheerder dit heeft aangepakt.

Klimaatoplossingen doelstelling

Het is belangrijk dat verzekeraars in toenemende mate verzekeringsoplossingen aanbieden voor activiteiten die emissies vermijden, verminderen of verwijderen, of die helpen omgaan met de negatieve gevolgen van klimaatverandering (conform het TSG mag dit laatste (bevordering van klimaatadaptatie) alleen in combinatie met het eerste (bevordering van klimaatmitigatie); de zogenaamde klimaatoplossingen. Immers, op deze manier stimuleren we dat klanten overstappen naar emissieneutrale alternatieven en dat komt de netto nul-transitie van de verzekeringsportefeuille ten goede.

Je kan hierbij denken aan het verzekeren van nieuwe technologieën zoals waterstoftoepassingen, transitierisico's rondom nieuwe energie zoals verlies van inkomsten door performance gebreken of prijsschommelingen, e-mobility oplossingen en retrofitting in en van zakelijke gebouwen in relatie tot verduurzaming. Maar ook het opnemen van duurzaam herstel in de voorwaarden van je producten kan een manier zijn om te groeien in klimaatoplossingen. Houd hierbij wel het [indemniteitsbeginsel](#) in de gaten.

Je kan een doelstelling op klimaatoplossingen stellen door de groei in klanten, omzet of premiegerelateerd aan klimaatoplossingen uit te drukken in het percentuele verschil tussen het basisjaar en het doeljaar.

Ten slotte publiceer je je doelstellingen. Dat kan bijvoorbeeld in een klimaatverslag of klimaatactieplan op je website of in het klimaattransitieplan, dat je volgens de Solvency II 2020 Review en volgens DNB Gids voor de beheersing van klimaat- en milieurisico's moet ontwikkelen⁶.

⁶ In de Solvency II richtlijn wordt zo'n klimaattransitieplan vanaf eind 2026 een nieuwe verplichting (art 44(2b), waarbij de doelen, processen en acties wel proportioneel moet worden ingevuld. Deze verplichting is nog niet nader uitgewerkt in de Gedelegeerde Verordening of in richtsnoeren. Bij wijze van achtergrond moet worden opgemerkt dat verzekeraars daarnaast klimaatscenario's moeten maken met periodieke impactanalyse op de verzekeraar (art 45a), dat ook de transitieplannen kan informeren en beïnvloeden. In het SFCR moet er vanaf 2026 of 2027 (dat moet nog vastgesteld worden) er ook over gerapporteerd worden (art 51(1b)). Zie <https://www.dnb.nl/media/igyppcta/gids-voor-de-beheersing-van-klimaat-en-milieurisico-s.pdf>.

Stap 3 | Actieplan en uitvoering

Zodra je je tussentijdse doelstellingen hebt vastgesteld, is het van belang een actieplan te maken dat je in staat stelt om (in de periode van het basisjaar tot het eerste doeljaar) je doelstellingen te halen.

We adviseren je om per doelstelling acties per jaar te formuleren en deze op te nemen in een actieplan, waarin de afgesproken acties per jaar zijn ingedeeld.

Het is belangrijk dat je ook van tevoren bedenkt welk resultaat je aan het eind van ieder jaar verwacht. Maak daarbij ook een zogenaamde action policy: een beleidsstuk waarin je aangeeft bij welke (mate van) van afwijking in het resultaat per jaar je overgaat tot het aanpassen van de geformuleerde acties.

Stap 4 | Meten en rapporteren

Voor dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de informatie die is opgenomen in de PCAF-standard part c – insurance associated emissions. Deze heeft momenteel als scope de zakelijke verzekeringsportefeuille exclusief CAR (Construction Allrisk) en de particuliere verkeersportefeuille. Vanuit de per 1-1-2024 ingegane EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) zal ook een (uitgestelde) verplichting (mits klimaatverandering materieel is voor je bedrijf) ontstaan om insurance associated emissions te publiceren.

Om te bepalen of de doelen worden gehaald, is het belangrijk om jaarlijks de progressie te meten. In feite doe je dan een nieuwe meting - gelijk aan de nulmeting- over het te rapporteren jaar. Let er dan wel op of er in de tussentijd nieuwe of verbeterde data beschikbaar zijn gekomen; verschillen moeten wel verklaard kunnen worden.

Voor het rapporteren van deze meting, stelt de PCAF-standard geen nieuw raamwerk voor, maar sluit aan bij bestaande raamwerken zoals de GHG Protocol Corporate Value Chain (Scope 3) [Accounting and Reporting Standard \(GHG protocol\)](#).

Algemene rapportagevereisten en aanbevelingen

In de onderstaande tabel staan algemene rapportagevereisten en aanbevelingen voor het rapporteren van uitstoot.

De minimum rapportagevereisten worden beschreven met het woord 'zullen'. Als hier niet aan wordt voldaan, moet dit te worden toegelicht. Bepaalde rapportage-aspecten hieronder zijn niet vereist, maar gelden als best practice, en dan worden de woorden 'zou moeten' gebruikt. Een toegestane optie wordt aangegeven met het woord 'kan'. Het is dus toegestaan om meer te rapporteren.

Thema	Minimale rapportagevereisten	Omschrijving
<i>Principes</i>	'zal'	Rapportage van uitstoot is gebaseerd op de algemene principes
<i>Doelstellingen</i>	'zou moeten' (best practice)	Rapportage is afgestemd op specifieke bedrijfsdoelstellingen
<i>Frequentie</i>	'zal'	Minstens jaarlijkse rapportage op vast moment in lijn met de financiële rapportagecyclus. Het vaste moment geeft een representatief beeld van de emissies in het betreffende rapportagejaar. Tevens transparante rapportage van eventuele grote wijzigingen voor of na de rapportagedatum.
<i>Hercalculatie en significante drempelwaarde</i>	'zal'	De verzekeraar zal een baseline policy opstellen om consistentie, vergelijkbaarheid en relevantie van de gerapporteerde emissies over tijd te borgen. De verzekeraar stelt tevens een significante drempelwaarde vast op basis waarvan hercalculatie van de baseline plaatsvindt en maakt deze bekend.
<i>Rapportagevorm</i>	'zal'	De (her)verzekeraar maakt de gegevens openbaar in publieke bronnen, zoals het (half) jaarverslag, via de website of andere publieke bronnen.
<i>Vergelijking</i>	'zal'	Verzekeraars maken hun verzekeringsgerelateerde uitstoot openbaar voor meerdere vergelijkbare periode (jaren) in een vergelijkende tabel*

*De PCAF-Standard bevat voorbeeldmodellen voor de wijze waarop verzekeraars hun verzekeringsgerelateerde uitstoot van het lopende jaar kunnen bekend maken ten opzichte van de verzekeringsgerelateerde uitstoot in het basisjaar:

Voorbeeld 1: voorbeeldmodel voor het rapporteren van een relatieve uitstootontwikkeling:

	Baseline year emissions / [denominator] (i.e., tCO ₂ e / £m)	Current year emissions / [denominator] (i.e., tCO ₂ e / £m)	% Change in relative emissions between the baseline year and current year (± %)
[Line of business]			
[Sector]			
[Total]			

Voorbeeld 2: voorbeeldmodel voor het rapporteren van absolute uitstootontwikkeling:

Activity	Total gross written premium (x € 1,000)	Scope 1 + Scope 2 emissions (tCO ₂ e) absolute	Scope 3 emissions (tCO ₂ e) absolute	Emission intensity (e.g., weighted average carbon intensity (WACI) – tCO ₂ e/€M of re/insured's revenue)	Relative insurance-associated emission (tCO ₂ e/€M per GWP)	Weighted data quality score (high quality = 1, low quality = 5)
Emissions per line of business (if reporting by LoB)						
Property						
- Sector 1, e.g., Oil & Gas						
- Sector 2, e.g., Power & Utilities						
- Sector 3 e.g., Mining						
...						
Liability						
- Product 1, e.g., General Liability						
- Product 2, e.g., Directors & Officers						
- Product 3, e.g., Product Liability						
...						
Total						
Emissions per sector (if reporting by sector)						
Aluminium						
Apparel and footwear						
Aviation						
Buildings						
Chemicals						
Cement						
Financial Institutions						
Forest, Land and Agriculture						
Information and Communication Technology						
Oil and Gas						
Power						
Steel						
Transport						
[Others]						
Total						

Ongeacht wat voor rapportagemodel je gebruikt, dient de tabel te worden voorzien van een toelichting.

Vijf principes voor rapportage uit het GHG-protocol

Het GHG-protocol noemt vijf principes voor het rapporteren over de uitstoot:

- **Relevantie:** Draag er zorg voor dat de GHG-inventarisatie een juiste en goede weergave is van de broeikasgasemissies van het bedrijf en voldoet aan de besluitvormingsbehoeften van gebruikers - zowel intern als interne en externe gebruikers.
- **Volledigheid:** Verantwoord en rapporteer alle GHG-emissiebronnen en -activiteiten binnen de bepaalde inventarisatiegrens. Vermeld eventuele specifieke uitsluitingen en motiveer deze.
- **Consistentie:** Gebruik consistente methoden om de prestaties van emissies in de loop van de tijd inzichtelijk te maken. Documenteer alle wijzigingen in de gegevens op transparante wijze, inventarisatiegrens, methoden of andere relevante factoren.
- **Transparantie:** Rapporteer alle relevante kwesties op een feitelijke en coherente manier, gebaseerd op een duidelijk controlespoor. Vermeld alle relevante aannames en verwijs naar de gebruikte boekhoud- en berekeningsmethoden en gebruikte gegevensbronnen.
- **Nauwkeurigheid:** Zorg ervoor dat de kwantificering van uitstoot systematisch niet meer of minder is dan de werkelijke emissies, voor zover dat kan worden beoordeeld, en dat onzekerheden zoveel mogelijk worden beperkt. Bereik voldoende nauwkeurigheid om gebruikers in staat te stellen beslissingen te nemen met redelijk vertrouwen in de integriteit van de gerapporteerde informatie.

Vijf aanvullende principes voor rapportage uit de PCAF standard

De PCAF standard noemt bovendien nog vijf aanvullende principes voor het rapporteren over de verzekeringsgerelateerde uitstoot waaronder:

- Verzekeraars houden rekening met de uitstoot die verband houdt met hun verzekeringsovereenkomsten, voor zover dit materieel is en wanneer gegevens beschikbaar zijn. Deze uitstoot wordt afzonderlijk gerapporteerd in het kader van scope 3, categorie 15 zoals gedefinieerd in de 'GHG-Protocol Corporate Value Chain (Scope3) Accounting and Reporting Standard'.
- De verzekeringsgerelateerde uitstoot wordt apart gemeten en gerapporteerd en wordt niet samengevoegd met gefinancierde uitstoot. Eventuele beperkingen of restricties worden toegelicht en bekendgemaakt. Verzekeraars hebben echter wel de flexibiliteit om te beslissen waar ze willen beginnen met het meten en openbaar maken van hun verzekeringsgerelateerde emissies, bijvoorbeeld op een specifiek bedrijfsniveau of per sector.

De volledige lijst met algemene en aanvullende principes is te vinden in de bijlage.

Bijlage Rapportage beginselen GHG-protocol en aanvullende PCAF rapportage vereisten

Bron: PCAF-standard

GHG Protocol principles for scope 3 inventories ²⁰	Additional PCAF requirements for insurance-associated emissions
<p>Completeness Account for and report on all GHG emission sources and activities within the inventory boundary. Disclose and justify any specific exclusions.</p>	<p>Recognition Re/insurance companies shall account for their insurance-associated emissions separately under scope 3 category 15,^{21 22} as defined by the GHG Protocol "Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard". Any limitations or restrictions shall be disclosed.</p>
<p>Consistency Use consistent methodologies to allow for meaningful performance tracking of emissions over time. Transparently document any changes to the data, inventory boundary, methods or any other relevant factors in the time series.</p>	<p>Measurement Re/insurance companies shall measure and report their insurance-associated emissions for specific insurance products and specific segments by "following the risk" and considering the PCAF methodologies and guidance provided in this Standard. If data availability and methodologies allow, avoided and removed emissions can also be measured and reported.</p>
<p>Relevance Ensure the GHG inventory appropriately reflects the GHG emissions of the company and serves the decision-making needs of users — both internal and external to the company. An important aspect of relevance is the selection of an appropriate inventory boundary that reflects the substance and economic reality of the company's business relationships.</p>	<p>Attribution The re/insurer's share of insurance-associated emissions of the insured risk shall be proportional to the absolute emissions of the customer or asset.</p>
<p>Accuracy Ensure that the quantification of GHG emissions is systematically neither over nor under actual emissions, as far as can be judged, and that uncertainties are reduced as far as practicable. Achieve sufficient accuracy to enable users to make decisions with reasonable confidence as to the integrity of the reported information.</p>	<p>Data quality Re/insurers shall use high-quality data where available for specific insurance products and the underlying assets/companies and shall improve the quality of the data over time. Where necessary or appropriate, re/insurers may use approximative key performance indicators (KPIs) which best reflect emissions.</p>
<p>Transparency Address all relevant issues in a factual and coherent manner, based on a clear audit trail. Disclose any relevant assumptions and make appropriate references to the accounting and calculation methodologies and data sources used.</p>	<p>Disclosure Public disclosure of the results of the PCAF assessment is for external stakeholders, as well as re/insurance companies using the methodology to have a clear, comparable view on how insured risks contribute to the Paris climate goals.</p>

Bronnenlijst

- [Corporate Value Chain \(Scope 3\) Standard | GHG Protocol](#)
- [CBS broeikasgasuitstoot per sector door de Nederlandse economie](#)
- [Klimaatbeleid | Klimaatverandering | Rijksoverheid.nl](#)
 - [Klimaat en energieverkenning](#)
 - [Klimaatplan 2021-2030](#)
- [Net-Zero Insurance Alliance – United Nations Environment – Finance Initiative \(unepfi.org\)](#)
- [Net-Zero Insurance Alliance Target Setting Protocol](#)
- [PwC-onderzoek-elektrisch-rijden.pdf](#)
- [PCAF standard part c – insurance associated emissions](#)
- [Science Based Targets- \(vanaf 2025 voor de verzekeringssector\)](#)
- [Sustainability hub - Insurance Europe](#)
- [Verordening \(EU\) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening \(EG\) nr. 401/2009 en Verordening \(EU\) 2018/1999 \(“Europese klimaatwet”\), Publicatieblad L 243 van 9.7.2021, blz. 1–17,](#)
- [European Sustainability Reporting Standards](#)

Vraag en antwoord

Bij het vaststellen van de net zero- targets, kunnen verzekeraars tegen vragen c.q. onduidelijkheden aanlopen. Lerend van de ervaringen van een aantal leden die al hun targets vaststelden, tref je hieronder een aantal van deze vragen aan. Om de markt guidance te geven en hiermee uniformiteit in de markt te faciliteren, worden oplossingsrichtingen en tips voor de beantwoording van deze vragen gegeven.

1. Welke jaar neem je als basisjaar? En hoe moet je omgaan met de COVID-19 jaren?

A: Hoe recenter de nulmeting, hoe beter. In het Target Setting Protocol van de NZIA is afgesproken dat verzekeraars gebruik maken van 2019 of later. Daarnaast wordt geadviseerd om de Covid-19 jaren niet te gebruiken vanwege de verminderde economische bedrijvigheid door bijv. lockdown-maatregelen.

2. Welke basisdata zijn van belang voor het berekenen van de klantuitstoot als je de precieze uitstoot van je klanten niet weet?

A: Voor zakelijke portefeuilles is het belangrijkste om de sectorale code (NACE / SBI code) en de jaarpremie per klant in kaart te brengen.

Voor de particuliere verkeersportefeuille is het belangrijkste om het kenteken van het vervoermiddel te weten en het aantal gereden kilometers per jaar.

3. Wat kan ik doen als ik niet weet hoeveel kilometers mijn klant heeft gereden?

A: Als het daadwerkelijke aantal gereden kilometers per klant niet bekend is kan gebruik gemaakt worden van de gemiddelde gereden kilometers per jaar in Nederland, bijvoorbeeld op basis van het CBS of van de kilometrage van de klant (mits de premie (deels) is gebaseerd op kilometrage).

4. Hoe bepaal ik de attributiefactor?

A: Zakelijke portefeuille: de attributiefactor is premie/omzet. Als je de omzet niet weet, kan je de uitstootfactor (uitstoot per miljoen omzet) uit de PCAF-database gebruiken, deze delen voor 1 miljoen en dat vermenigvuldigen met de jaarpremie van de klant.

Particuliere verkeersportefeuille: individuele attributiefactor t.w. kosten van verzekering/totale kosten van het eigenaarschap van de vervoermiddelen in de portefeuille. Als je deze niet weet, kan je de industrie attributiefactor gebruiken, die PCAF vijfjaarlijks publiceert. Deze is momenteel wereldwijd 6,99%, maar voor Nederland 5,12%.

5. Hoe om te gaan met deelportefeuilles waar je minder informatie over hebt?

A: Je hebt hierin twee opties. Enerzijds kan je deze deelportefeuilles buiten beschouwing laten. Pas dan wel op dat het deel waarover je wel de verzekeringsgerelateerde uitstoot berekent en targets op stelt, een materieel deel van je portefeuille betreft. Anderzijds kan je kiezen voor een berekening o.b.v. aannames, gemiddeldes en/of extrapolatie vanuit andere (aantoonbaar soortgelijke) portefeuilles. Geef dit dan wel duidelijk aan in je publicatie. Krijg je op een later moment wel toegang tot de benodigde informatie, dan kan dit aanleiding geven tot een hercalculatie van je nulmeting conform je hercalculatiebeleid.

6. Wat is het verschil tussen een absolute en een relatieve emissiereductie target?

A: Er kan gekozen worden voor een absoluut of relatieve target. Absolute reductie gaat om de totale uitstoot van een portefeuille (de totaalsom van alle verzekeringsgerelateerde uitstoot in je verzekeringsportefeuille), relatief gaat om de gemiddelde uitstoot van een portefeuille (de verzekeringsgerelateerde uitstoot per eenheid in je verzekeringsportefeuille). Als je voor een absolute target kiest, geeft dit een beter beeld van je totale impact op de reële economie. Als je voor een gemiddelde uitstoot kiest, dan geeft dit een beter beeld van de kwalitatieve verbetering (of verslechtering) van de CO_{2e} uitstoot van je portefeuille. Bij een absolute target is groei (of krimp) van je portefeuille van invloed, bij een relatieve target niet.

7. In welke mate kunnen internationale science based transition pathways worden toegepast op de Nederlandse situatie? In welke mate kunnen nationale bronnen hiervoor worden gebruikt, bijvoorbeeld de Klimaat- en Energieverkenning van het Planbureau voor de Leefomgeving voor mobiliteit?

A: Internationale science based transition pathways kunnen zeker worden gebruikt als basis voor de Nederlandse situatie. SBTi verwacht bijvoorbeeld in 2025 een guidance voor de verzekeringssector te publiceren. Echter, men dient rekening te houden met het feit dat deze paden vaak mkb en grote bedrijven samenvoegen en de guidances een internationaal of Europees perspectief hebben. De transitie voor kleine bedrijven loopt vaak anders dan voor grote bedrijven. Dit wordt bijvoorbeeld veroorzaakt door verschillende wetgeving die van belang is, of verminderde toegang tot financiering. Voor specifiek de Nederlandse ontwikkelingen kan goed gebruik worden gemaakt van de Klimaat en Energieverkenning vanuit de Nederlandse overheid, of specifieke trendrapporten voor een bepaalde (sub)sector.